

Sygn. akt XXV C 108/21

POSTANOWIENIE

Dnia 15 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Paweł Duda

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **Bank (...)** z siedzibą w W.

przeciwko **K. D. i J. D.**

o zapłatę i ukształtowanie

postanawia:

oddalić wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia.

Sygn. akt XXV C 108/21

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 15 stycznia 2021 r.

(...) Bank (...) z siedzibą w W. pozwem z dnia 30 grudnia 2020 r., skierowanym przeciwko K. D. i J. D., wniósł o:

1. zasądzenie solidarnie od K. D. i J. D. kwoty 790.995,07 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 30 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty, ewentualnie o zasądzenie od każdego z pozwanych na rzecz powoda kwot po 395.497,54 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 30 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty,

2. na podstawie art. 358¹ § 3 k.c. zmianę wysokości świadczenia pieniężnego z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia pozwanych kosztem powoda w postaci wypłaconej kwoty 400.000 zł, stanowiącej nominalną wartość świadczenia pieniężnego (kredytu) w dniu jego wypłaty, poprzez zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda z tego tytułu kwoty 500.930,79 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od 30 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty.

Jednocześnie powód wniósł o udzielenie zabezpieczenia roszczenia do sumy zabezpieczenia w wysokości 830.545,07 zł poprzez obciążenie nieruchomości pozwanych w postaci lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w W., uregulowanego w księdze wieczystej nr (...), hipoteką przymusową do kwoty 830.545,07 zł.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 14 listopada 2008 r. strony zawarły umowę o kredyt indeksowany do CHF, na mocy której powód wypłacił pozwanym kwotę 400.000 zł. Wyrokiem z dnia 3 stycznia 2020 r. sygn. akt XXV C 2514/19 Sąd Okręgowy w Warszawie ustalił nieważność powyższej umowy kredytu oraz oddalił żądanie o zapłatę skierowane przeciwko bankowi przez K. D. i J. D.. Wyrok ten został następnie zaskarżony przez obie strony, apelacje nie zostały do tej pory rozpoznane. W sprawie niniejszej powód domaga się zwrotu wypłaconego kapitału kredytu w

kwocie 400.000 zł oraz zwrotu poniesionych kosztów udzielonego pozwanym finansowania w kwocie 290.064,28 zł. Powód wskazał, że podstawą roszczenia o zwrot wypłaconych środków, jak i roszczenia o zwrot kosztów poniesionych przez powoda w związku z udzieleniem pozwanym finansowania (z tytułu odsetek, z tytułu opłat i prowizji, ogólnych kosztów administracyjnych, kosztów operacyjnych, podatku bankowego), są przepisy art. 410 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. Z kolei podstawą żądania waloryzacji udostępnionej kwoty kredytu jest art. 358¹ § 3 k.c., przy czym, przy uwzględnieniu stopy inflacji jako miernika zmiany siły nabywczej pieniądza w okresie od 2008 r. do 2020 r., pozwani powinni zapłacić na rzecz powoda w związku z tym kwotę 100.930,79 zł.

Uzasadniając interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia powód wskazał, że jedynym znanym składnikiem majątku pozwanych o wartości pozwalającej na zaspokojenie choćby w części roszczenia dochodzonego przez powoda jest nieruchomości nabyta przez pozwanych na podstawie umowy kredytu. Niedokonanie zabezpieczenia we wnioskowany przez powoda sposób może prowadzić do zbycia przez pozwanych tego jedynego składnika ich majątku, choćby nieodpłatnie, bądź obciążenia na rzecz innego podmiotu hipoteką z pierwszeństwem, co uniemożliwi zaspokojenie słusznych roszczeń powoda. Na sumę zabezpieczenia składa się kwota roszczenia głównego dochodzonego niniejszym pozwem oraz koszty sądowe w postaci uiszczonej opłaty od pozwu w wysokości 39.550 zł.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (art. 730¹ § 2 k.p.c.). Jednym ze sposobów zabezpieczenia roszczeń pieniężnych jest obciążenie nieruchomości obowiązanego hipoteką przymusową (art. 747 pkt 2 k.p.c.).

Uprawdopodobnienie roszczenia przez uprawnionego oznacza przytoczenie takich okoliczności, z których będzie wynikać, że roszczenie mu przysługuje. Przesłanka ta będzie spełniona, jeśli uprawniony przedstawi materiał, niekoniecznie spełniający wymogi stawiane przez przepisy o postępowaniu dowodowym, z którego można jednak wnosić ze znacznym stopniem prawdopodobieństwa, że roszczenie rzeczywiście istnieje. Uprawdopodobnienie jest łagodniejszym od udowodnienia, pod względem formalnym, sposobem wykazania dochodzonego roszczenia. Z twierdzeń pozwu prima facie powinno wynikać, że powód ma rację.

W ocenie Sądu, powód nie uprawdopodobnił roszczeń dochodzonych od pozwanych niniejszym pozwem.

Jeśli chodzi o żądanie zwrotu kwoty 400.000 zł wypłaconej pozwanym na podstawie zawartej przez strony umowy kredytu, to nie może być ono zasadne w tej wysokości już z tej przyczyny, że od czasu wypłaty kredytu w 2008 r. pozwani spełniali na rzecz banku świadczenia z tytułu spłaty kredytu i do 26 września 2019 r. uiszcili tytułem spłaty rat kredytowych sumę 229 275,26 zł – jak ustalił Sąd Okręgowy w uzasadnieniu powołanego przez powoda wyroku z dnia 3 stycznia 2020 r. sygn. akt XXV C 2514/19 (fakt znany Sądowi orzekającemu w niniejszej sprawie z urzędu). Powód sam wskazał nadto, że pozwani ciągle spłacają raty kredytowe, a więc w chwili obecnej kwota spłacona przez pozwanych na rzecz banku musi być wyższa niż wyżej wskazana. Skoro świadczenia stron miały charakter jednorodząjowy (pieniężny), to na gruncie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu (art. 405 i nast. k.c.) świadczenie wzajemne pozwanych na rzecz powoda należy brać pod uwagę jako element stanu majątkowego strony wpływający na wysokość wzbogacenia. Bank nie podał w pozwie, jaka jest aktualnie wartość wpłat pozwanych na poczet spłaty kredytu, zatem nie można stwierdzić czy i w jakim ewentualnie zakresie (w jakiej wysokości) występuje po stronie banku zubożenie z tytułu wypłaty kwoty kredytu pozwanym, przy uwzględnieniu sumy zwróconej już bankowi przez pozwanych w związku z dokonywanymi ciągle spłatami kredytu. Ponadto zwrócić trzeba uwagę, że przywołany wyżej wyrok ustalający nieważność umowy kredytu nie jest prawomocny, a bank ustalenie to zakwestionował, skarżąc wyrok apelacją. Nie można zatem aktualnie przyjąć, że ziszcila się przesłanka nienależnego świadczenia w postaci nieważności

czynności prawnej, która była podstawą zobowiązania do świadczenia banku na rzecz pozwanych (art. 410 § 2 k.c.), skoro spór pomiędzy stronami w tym zakresie nie został jeszcze prawomocnie rozstrzygnięty.

Na skutek braku podstaw do uznania, w chwili obecnej, stanu bezpodstawnego wzbogacenia po stronie pozwanych i zubożenia po stronie powoda w związku z zawarciem przez strony spornej umowy kredytu, nie może mieć też zastosowania powołany przez powoda przepis art. 358¹ § 3 k.c. dotyczący waloryzacji świadczenia pieniężnego. Skoro nie można przyjąć, że po stronie pozwanych istnieje zobowiązanie do zapłaty na rzecz powoda kwoty pieniężnej w określonej wysokości z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, to nie można też zmienić wysokości takiego świadczenia. Niezależnie od tego, przywołane przez powoda w pozwie okoliczności na uzasadnienie tego żądania nie dają podstaw do przyjęcia, że po wypłacie kwoty kredytu miała miejsce istotna zmiana siły nabywczej pieniądza, w rozumieniu wskazanego przepisu. Za istotną nie będzie mogła zostać uznana każda zmiana siły nabywczej pieniądza. Zmiany wartości pieniądza stanowią bowiem normalny element procesów ekonomicznych w gospodarce rynkowej. Przyjęcie kryterium istotności zmian siły nabywczej pieniądza fakt ten podkreśla. Dlatego w przypadku inflacji o niewielkiej, kilku- lub kilkunastoprocentowej skali, nie można mówić o istotnej zmianie siły nabywczej pieniądza. W kontekście powyższego nie można prima facie stwierdzić, że podawana przez powoda skala wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych od 2008 r. do 2020 r. (w okresie 12 lat) rzędu około 25% wypełnia przesłankę istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza.

Nie zostało uprawdopodobnione również roszczenie powoda o zwrot kosztów udzielonego pozwanym finansowania w kwocie 290.064,28 zł. W celu zastosowania art. 405 k.c. konieczne jest istnienie pewnego stanu obiektywnego w postaci wzbogacenia po jednej stronie i zubożenia po drugiej, a między zubożeniem i wzbogaceniem musi zachodzić tego rodzaju zależność, aby można uznać, że są to dwie strony tego samego przesunięcia jakiejś wartości z jednego majątku do drugiego. Zależność taka nie zachodzi pomiędzy wskazywanymi przez powoda kosztami finansowania kredytu, odpowiadającymi części kosztów funkcjonowania banku jako przedsiębiorstwa (ogólnym kosztem prowadzenia działalności gospodarczej przez bank), a wypłaceniem na rzecz pozwanych kwoty kredytu w wykonaniu zawartej umowy. Nieważność umowy kredytu, jeżeli zostanie potwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądowym, nie będzie rodzić po stronie pozwanych kredytobiorców obowiązku innych świadczeń, niż świadczenie o charakterze restytucyjnym, zmierzające do zwrotu świadczenia otrzymanego tytułem wypłaconej kwoty kredytu. Z przepisów art. 410 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. wynika obowiązek zwrotu nienależnego świadczenia, zaś świadczeniem banku w niniejszym wypadku byłaby wyłącznie wypłata kapitału kredytu. Natomiast koszty ponoszone przez bank w związku z prowadzoną działalnością, w tym działalnością związaną z udzielaniem kredytów hipotecznych, nie są świadczeniem banku na rzecz kredytobiorcy, zatem bank nie może domagać się zwrotu takich kosztów w ramach reżimu odpowiedzialności z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia.

Wobec nieuprawdopodobnienia dochodzonych roszczeń, wniospek o zabezpieczenie podlegał oddaleniu. W tej sytuacji bez znaczenia pozostawała kwestia interesu prawnego powoda w udzieleniu zabezpieczenia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia na podstawie powołanych przepisów.